هوش مصنوعی بهار ۱۴۰۳

نمونه سوالات آمادگی میانترم دکتر فدایی و یعقوبزاده

Agents

1) جدول زیر را پر کنید.

	سيستم تشخيص صدا	پهباد
Partially Observable/ Fully Observable	Fully Observable	Partially Observable
Deterministic / Stochastic(non-determinstic)	Deterministic	Stochastic
Episodic / Sequential	Episodic	Sequential
Static / Dynamic	Static	Dynamic
Discrete / Continuous	Discrete/Continuous	Continuous
Single Agent / Multi Agent	Single Agent	Multi Agent

سیستم تشخیص صدا با گرفتن صدا به عنوان ورودی، مشخصاتی از گوینده مانند جنسیت و سن را تعیین میکند. صدا کاملا دریافت میشود و اطلاعات ورودی سیستم ناقص نیست.

پهباد یک هواپیما بدون سرنشین است که با گردش در مناطق وسیع عکسبرداری میکند. برای این کار چند دوربین دارد که منطقه به شعاع یک کیلومتری از زمین تصویربرداری میکند. این پهباد ممکن است مورد هدف سیستمهای هوشمند دیگری قرار بگیرد و عواملی مانند باد و باران هم طبیعتا روی آن تاثیرگذار است.

بازی دوز (X-O) را در نظر بگیرید. برای هر کدام از ویژگیهای زیر، گزینه درست را انتخاب کنید.

1. Observability: Fully Observable/Partially Observable

2. Temporality: Episodic/Sequential

3. Dynamism: Dynamic/Semidynamic/Static

4. Granularity: Continuous/**Discrete**

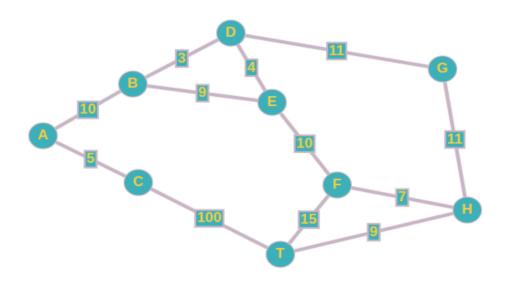
5. Information: **Known**/Unknown

Search

(1

Uninformed Search

با استفاده از الگوریتم uniform cost search حداقل هزینه برای رسیدن از راس A به T را در گراف زیر محاسبه کنید. اگر در یک مرحله چند انتخاب داشتید، راسی را انتخاب کنید که از لحاظ ترتیب الفبا کوچکتر است. همچنین به ازای تمام در یک مرحله چند انتخاب داشتید، راسی که روی آن قرار دارید را stateهای دیده شده مجموعههای frontier ، explored، مسیر طی شده، زمان صرف شده و راسی که روی آن قرار دارید را بنویسید.

پاسخ:

frontier	explored	cost	path	current node
В, С	A	0	A	A
В, Т	A, C	5	A, C	С
D, E, T	A, B, C	10	A, B	В
G, E, T	A, C, B, D	13	A, B, D	D
G, F, T	A, C, B, D, E	17	A, B, D, E	Е
H, F, T	A, C, B, D, E, G	24	A, B, D, G	G
Н, Т	A, C, B, D, E, G, F	27	A, B, D, E, F	F
Т	A, C, B, D, E, G, F, H	34	A, B, D, E, F, H	Н
-	A, C, B, D, E, G, F, H, T	42	A, B, D, E, F, T	Т

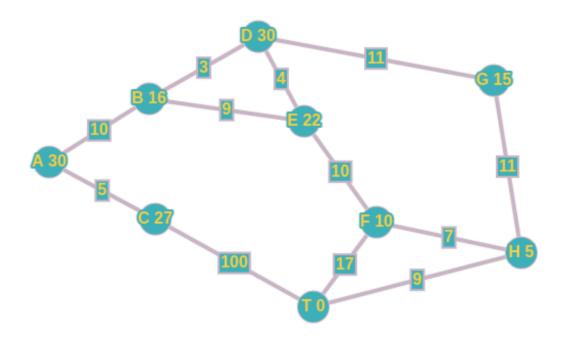
Informed Search

حال در این مرحله به هر راس یک مقدار هیوریستیک نسبت داده شده است. این بار الگوریتم A را روی گراف اجرا کنید و حداقل هزینه برای رسیدن از A به T را به دست آورید.

اگر در یک مرحله چند انتخاب داشتید، راسی را انتخاب کنید که از لحاظ ترتیب الفبا کوچک تر است. همچنین به ازای تمام stateهای دیده شده مجموعههای frontier explored، مسیر طی شده، زمان صرف شده مجموعههای وزمان طی شده و راسی که روی آن قرار دارید را بنویسید.

در انتها نيز مقادير هيوريستيك را از لحاظ admissible و consistent بودن بررسي كنيد.

توجه داشته باشید که هر state را فقط یک بار بررسی کنید، یعنی اگر یک راس در explored بود، حتی اگر مسیر کوتاه تری برای آن پیدا شد، دوباره این راس را بررسی نمی کنیم.

frontier	explored	cost + h	cost	path	current node
В, С	A	30	0	A	A
D, E, C	A, B	26	10	A, B	В
D, E, T	A, B, C	32	5	A, C	С
D, F, T	A, B, C, E	41	19	A, B, E	Е
D, H, T	A, B, C, E, F	39	29	A, B, E, F	F
G, D, T	A, B, C, E, F, H	41	36	A, B, E, F, H	Н
Н, Т	A, B, C, E, F, H, D	43	13	A, B, D	D
Т	A, B, C, E, F, H, D, G	39	24	A, B, D, G	G
_	A, B, C, E, F, H, D, G, T	44	45	A, B, D, G, H, T	Т

: نیست چون consistent است ولی addmissible با توجه به مقادیر داده شده درمی یابیم که هیوریستیک داده شده H(A) - H(C) > cost(A -> C) = 5

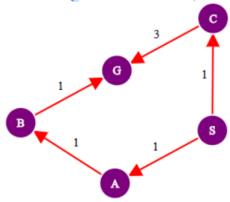
(3

الف) Breadth-first search حالت خاصي از uniform-cost search است.

درست. چون در حالتی که تمام هزینه ها برابر 1 باشد، uniform-cost search همان کاری را انجام می دهد که BFS انجام خواهد داد.

ب) اگر در الگوریتم uniform-cost search یک عدد ثابت مثبت (c) به تمام هزینه ها اضافه کنیم، مسیر بازگردانده شده به هدف تغییری نمی کند.

نادرست. فرض کنید فضای حالت زیر را داریم که در آن S حالت شروع و G حالت هدف می باشد:

حال اگر c=4 باشد، مسیر بهینه از SCG حال اگر c=4

ج) اگر (g(s) و (h(s) دو تابع consistent باشند، میانگین آنها نیز consistent می باشد.

$$h(s) \le h(s') + c(s,a), (I)$$

$$g(s) \le g(s') + c(s,a)$$
, (II)

از روابط (I) و (II) نتیجه می شود:

$$\frac{1}{2}\times (h(s)+g(s))\leq c(s,a)+\frac{1}{2}\times (h(s')+g(s'))$$

د) اگر (g(s) و (h(s) دو تابع admissible باشند، مینیمم آن ها نیز admissible است.

درست. بر اساس تعریف admissiblity و فرض آن که $h^*(s)$ کمترین هزینه باقی مانده با شروع از s به سمت حالت نهایی است داریم:

$$h(s) \leq h^*(s)$$
, (I)

$$g(s) \le h^*(s)$$
, (II)

از روابط (I) و (II) داریم:

 $\min(h(s), g(s)) < h^*(s)$

ثابت کنید که در الگوریتم A_n اگر تابع هیوریستیک h_n انتخاب شده consistent باشد، آنگاه مقدار h_n همواره در هر مسیر دلخواه در درخت جست و جو، غیر نزولی خواهد بود.

پاسخ: مسیر دلخواه از نقطه N به نقطه M را در نظر میگیریم و داریم :

$$\begin{split} \bullet & \ \, f_{(n)} \ = \ \, h_{(n)} \ + \ \, g_{(n)} \\ \bullet & \ \, g_{(n')} \ = \ \, cost(n, \, n') \ + \ \, g_{(n)} \\ cost(N, \, M) \ge h_{(N)} \ - \ \, h_{(M)} \ = > \ \, cost(N, \, M) \ + \ \, g_{(N)} \ \ge h_{(N)} \ - \ \, h_{(M)} \ + \ \, g_{_{N}} \ = > \ \, g_{_{M}} \\ \ge h_{_{(N)}} \ - \ \, h_{_{(M)}} \ + \ \, g_{_{N}} \ = > \ \, f_{_{M}} \ge f_{_{N}} \ = > \ \, f_{_{M}} \ge f_{_{M}} \ = \ \, f_{_{M}} \ge f_$$

- 5) درست یا غلط بودن گزاره های زیر را اثبات کنید.
- می باشد. مانده 0=0 : اگر x و y دو تابع consistent باشند، میانگین آنها نیز consistent می باشد.
- . باقی مانده = 1: اگر x و y دو تابع admissible باشند، میانگین آنها نیز x و y دو تابع x
- . می باشد. مینیمم آنها نیز consistent و χ یک تابع consistent می باشد. مینیمم آنها نیز consistent می باشد.
- 4) باقی مانده = 3 : اگر در الگوریتم uniform cost search، یک عدد ثابت مثبت C را به هزینه هر مرحله اضافه کنیم، مسیری که از نقطه شروع به هدف می رسد تغییر نمی کند.
 - 5) باقبی مانده = 4 uniform cost search یک حالت خاص از A* search است.

1)
$$cost(N, M) \ge x(N) - x(M)$$
, $cost(N, M) \ge y(N) - y(M) =>$
 $2 * cost(N, M) \ge x(N) - x(M) + y(N) - y(M) =>$
 $cost(N, M) \ge 1/2 * (x(N) + y(N)) - (x(M) - y(M)) =>$
 $cost(N, M) \ge 1/2 * (x(N) + y(N)) - (x(M) - y(M)) =>$

2)
$$h^*(n)$$
 is the true cost $y(n) \le h^*(n)$ $y(n) \le h^*(n) =>$

$$x(n) + y(n) \le 2 * h^*(n) => 1/2 * (x(n) + y(n)) \le h^*(n) => 1/2$$
درست

نادرست. به عنوان مثال فرض کنید که y یک تابع admissible اما inconsistent باشد و تابع x تابع y را هم شامل شود. حال مینیمم آن ها y می شود که inconsistent است.

- S o G o S o A o G و هزينه رسيدن از S o G o A o G نادرست. فرض كنيد دو مسير از نقطه شروع S o G o G به نقطه هدف S o G o G و هزينه رسيدن از S o G o G بهينه تر خواهد بود. حال اگر به S o A o G o G بهينه تر خواهد بود. حال اگر به هزينه تمام مسير ها، دو واحد بيافزاييم، مسير بهينه S o G o G خواهد شد.
 - درست. اگر h(n)=0باشد آنگاه uniform cost search یک حالت خاص از h(n)=0 خواهد بود.

(6

n*n در این n*n حدول n*n در این به رنگ n*n در این به رنگ n*n در این به رنگ n*n در در این به رنگ n*n کاشی به رنگ n*n کاشی به رنگ n*n کاشی به رنگ n*n کاشی به رنگ n*n در در این بازی دو نوع حرکت داریم:

- 1. در هر مرحله می توان یکی از کاشی های مجاور خانه خالی را به آن خانه منتقل کرد.
- 2. فرض کنید جدول A دارای خانه یخالی است. در هر مرحله می توان یک جدول دیگر مانند B را انتخاب کرد و کاشیای که در خانه ی متناظر خانه ی خالی در A است را به خانه ی خالی در A برد.
- 3. کاشی خارج از جدول را در جای خالی گذاشت. در این صورت دیگر اجازه ی انجام هیچ حرکتی را نداریم. هدف این است که هر جدول تنها دارای یک رنگ کاشی باشد و همه ی جداول کامل باشند. یک هیوریستیک غیر بدیهی (به عنوان مثال تعداد جدول هایی که بیش از یک رنگ دارند یک هیوریستیک بدیهی محسوب می شود) برای حل این مسئله ارائه دهید. همچنین admissible و consistent بودن هیوریستیک خود را اثبات کنید. توجه کنید محاسبه ی هیوریستیک شما باید از اردر یک چندجمله ای بر مبنای n و m باشد.

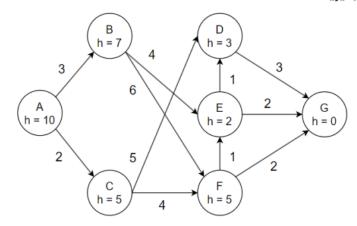
پاسخ)

هیوریستیک را به این صورت تعریف می کنیم: به ازای هر جدول می بینیم این جدول بیشاز همه دارای چه رنگی است. فرض: t_i است. هیوریستیک را به این صورت تعریف می کنیم: t_i است. t_i است. هیوریستیک را به این صورت تعریف می کنیم: t_i است. t_i است. t_i است. هیوریستیک را به این صورت تعریف می کنیم: t_i است. هیوریستیک را به این صورت تعریف می کنیم: t_i است. فرض t_i است. فرض کنیم: t_i است. فرض کنیم: t_i است. فرض کنیم: ف

با هر حرکتی که ما انجام می دهیم حداکثر یک واحد از هیوریستیک کم می شود، در نتیجه هیوریستیک ما هم admissible است و هم consistent.

رمان مورد نیاز برای محاسبه هیوریستیک نیز از اردر $m imes n^2$ است.

گراف زیر را در نظر بگیرید:

الف) با شروع از گره A و حرکت به گره مقصد G، ترتیب دیده شدن (Explore) گرهها را برای هر کدام از الگوریتمهای BFS و DFS و A* مشخص کنید. در صورتی که در یک مرحله میتوانستید بیش از یک گره را انتخاب کنید، ترتیب حروف الفبا، گره انتخاب شده را مشخص میکند (برای مثال A نسبت به B اولویت دارد).

پاسخ:

BFS: A, B, C, E, F, D, G

DFS: A, B, E, G

A*: A, C, B, E, G

ب) كدام يك از الگوريتمهاي مشخص شده در مورد (الف) Optimal هستند؟

هیچ کدام Optimal نیستند. بدیهیست که مسیر بهینه ACFG است که در هیچ کدام از الگوریتمها به درستی یافت نشده است.

الگوریتم *A تنها در حالتی Optimal است که هیوریستیک استفاده شده Admissible باشد.

ج) کدام یک از الگوریتمهای مشخص شده در مورد (الف) Complete هستند؟

الگوريتم BFS يک الگوريتم Complete است.

الگوريتم DFS يک الگوريتم Complete نيست زيرا ممکن است در حلقه گير کند.

الگوریتم *A هم یک الگوریتم Complete است مگر اینکه تعداد بیشماری گره با مقدار $f(n) \leq \mathcal{C}^*$ وجود داشته باشد.

فرض کنید که یک درخت binary و n راسی داریم که در هر راس آن یک عدد از میان n نوشته شده است. میخواهیم اعداد بر روی این درخت را به گونهای جابهجا کنیم که درخت نهایی یک binary search tree باشد(اعداد واقع در زیر درخت سمت راست و چپ هر راس به ترتیب از عدد آن راس بزرگتر و کوچکتر باشند). در هر مرحله میتوانیم اعداد دو راس مجاور را با یکدیگر جابهجا کنیم. برای حل این مساله یک heuristic ارائه دهید و admissible و consistent بودن آن را اثبات کنید.

ياسخ

اگر پس از تعدادی حرکت، درخت به درخت binary search تبدیل شود، هر عدد در جای مشخصی قرار خواهد binary حرکت، درخت به درخت t_i و s_i به ترتیب مکان آن عدد در درخت کنونی و درخت برفت درخت t_i و s_i به ترتیب مکان آن عدد در درخت باشد. آنگاه search نهایی باشند و همچنین d(u,v) برابر فاصله دو راس u و v بر روی درخت باشد. آنگاه خود را برای این مساله به صورت زیر تعریف میکنیم:

$$H(T) = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{n} d(s_i, t_i)$$

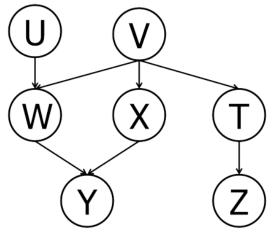
حال دو ویژگی consistency و admissiblity را برای این heuristic اثبات میکنیم.

میدانیم برای آن که درخت T به binary search tree تبدیل شود، باید عدد i حداقل به اندازه $d(s_i,t_i)$ بر روی $\sum\limits_{i=1}^n d(s_i,t_i)$ شود. binary search رسیدهایم که مقدار عبارت $\sum\limits_{i=1}^n d(s_i,t_i)$ برابر و شود. همچنین در هر حرکت دو عدد مجاور بر روی درخت با یکدیگر جابهجا میشوند که به این معنی است که مقدار $\sum\limits_{i=1}^n d(s_i,t_i)$ حداکثر دو واحد تغییر خواهد کرد. بنابراین برای $\sum\limits_{i=1}^n d(s_i,t_i)$ مقدار عبارت گفته شده به حداقل

میباشد. admissible داده شده heuristic میباشد. بنابراین میباشد حرکت نیاز میباشد. میباشد. میباشد میباشد میباشد.

همچنین اگر پس از k حرکت از درخت S به T برسیم، مقدار $\sum\limits_{i=1}^n d(s_i,t_i)$ حداکثر k واحد تغییر می کند که به heuristic این معنی است که k consistent نیز میباشد.

(a) [10 pts] For the Bayes' net below, we are given the query P(Z | +y). All variables have binary domains. Assume we run variable elimination to compute the answer to this query, with the following variable elimination ordering: U, V, W, T, X.

Complete the following description of the factors generated in this process:

After inserting evidence, we have the following factors to start out with:

$$P(U), P(V), P(W|U, V), P(X|V), P(T|V), P(+y|W, X), P(Z|T).$$

When eliminating U we generate a new factor f_1 as follows:

$$f_1(V, W) = \sum_{u} P(u)P(W|u, V).$$

This leaves us with the factors:

$$P(V), P(X|V), P(T|V), P(+y|W, X), P(Z|T), f_1(V, W).$$

When eliminating V we generate a new factor f_2 as follows:

$$f_2(T, W, X) = \sum_{v} P(v)P(X|v)P(T|v)f_1(v, W).$$

This leaves us with the factors:

$$P(+y|W,X), P(Z|T), f_2(T,W,X).$$

When eliminating W we generate a new factor f_3 as follows:

$$f_3(T, X, +y) = \sum_{w} P(+y|w, X) f_2(T, w, X).$$

This leaves us with the factors:

$$P(Z|T), f_3(T, X, +y).$$

When eliminating T we generate a new factor f_4 as follows:

$$f_4(X, +y, Z) = \sum_t P(Z|t) f_3(t, X, +y).$$

This leaves us with the factor:

$$f_4(X, +y, Z)$$
.

When eliminating X we generate a new factor f_5 as follows:

$$f_5(+y,Z) = \sum_x f_4(x,+y,Z).$$

This leaves us with the factor:

 $f_5(+y,Z)$

.

(b) [2 pts] Briefly explain how $P(Z \mid +y)$ can be computed from f_5 .

Simply renormalize f_5 to obtain $P(Z \mid +y)$. Concretely, $P(z \mid +y) = \frac{f_5(z,+y)}{\sum_{z'} f_5(z',y)}$

(c) [2 pts] Amongst f_1, f_2, \dots, f_5 , which is the largest factor generated? (Assume all variables have binary domains.) How large is this factor?

 $f_2(T, W, X)$ is the largest factor generated. It has 3 variables, hence $2^3 = 8$ entries.

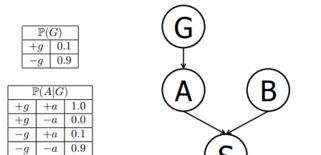
(d) [8 pts] Find a variable elimination ordering for the same query, i.e., for $P(Z \mid y)$, for which the maximum size factor generated along the way is smallest. Hint: the maximum size factor generated in your solution should have only 2 variables, for a size of $2^2 = 4$ table. Fill in the variable elimination ordering and the factors generated into the table below.

Note: in the naive ordering we used earlier, the first line in this table would have had the following two entries: U, $f_1(V, W)$.

Note: multiple orderings are possible.

Variable Eliminated	Factor Generated
T	$f_1(Z,V)$
X	$f_2(+y,W,V)$
W	$f_3(+y,U,V)$
U	$f_4(+y,V)$
V	$f_5(+y,Z)$

Suppose that a patient can have a symptom (S) that can be caused by two different diseases (A and B). It is known that the variation of gene G plays a big role in the manifestation of disease A. The Bayes' Net and corresponding conditional probability tables for this situation are shown below. For each part, you may leave your answer as an arithmetic expression.

$\mathbb{P}(S A,B)$			
+a	+b	+s	1.0
+a	+b	-s	0.0
+a	-b	+s	0.9
+a	-b	-s	0.1
-a	+b	+s	0.8
-a	+b	-s	0.2
-a	-b	+s	0.1
-a	-b	-s	0.9

0.4

(a) [2 pts] Compute the following entry from the joint distribution:

$$\mathbb{P}(+g,+a,+b,+s) =$$

$$\mathbb{P}(+g)\mathbb{P}(+a|+g)\mathbb{P}(+b)\mathbb{P}(+s|+b,+a) = (0.1)(1.0)(0.4)(1.0) = 0.04$$

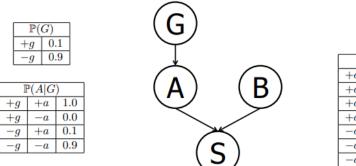
(b) [2 pts] What is the probability that a patient has disease A?

$$\mathbb{P}(+a) = \mathbb{P}(+a|+g)\mathbb{P}(+g) + \mathbb{P}(+a|-g)\mathbb{P}(-g) = (1.0)(0.1) + (0.1)(0.9) = 0.19$$

(c) [2 pts] What is the probability that a patient has disease A given that they have disease B?

 $\mathbb{P}(+a|+b) = \mathbb{P}(+a) = 0.19$ The first equality holds true as we have $A \perp \!\!\! \perp B$, which can be inferred from the graph of the Bayes' net.

The figures and table below are identical to the ones on the previous page and are repeated here for your convenience.

	- (a)		
$\mathbb{P}(S A,B)$			
+a	+b	+s	1.0
+a	+b	-s	0.0
+a	-b	+s	0.9
+a	-b	-s	0.1
-a	+b	+s	0.8
-a	+b	-s	0.2
-a	-b	+s	0.1
-a	-b	-s	0.9

0.4

0.6

(d) [4 pts] What is the probability that a patient has disease A given that they have symptom S and disease B?

$$\begin{array}{l} \mathbb{P}(+a|+s,+b) = \frac{\mathbb{P}(+a,+b,+s)}{\mathbb{P}(+a,+b,+s)+\mathbb{P}(-a,+b,+s)} = \frac{\mathbb{P}(+a)\mathbb{P}(+b)\mathbb{P}(+s|+a,+b)}{\mathbb{P}(+a)\mathbb{P}(+b)\mathbb{P}(+s|+a,+b)+\mathbb{P}(-a)\mathbb{P}(+b)\mathbb{P}(+s|-a,+b)} \\ = \frac{(0.19)(0.4)(1.0)}{(0.19)(0.4)(1.0)+(0.81)(0.4)(0.8)} = \frac{0.076}{0.076+0.2592} \approx 0.2267 \end{array}$$

(e) [2 pts] What is the probability that a patient has the disease carrying gene variation G given that they have disease A?

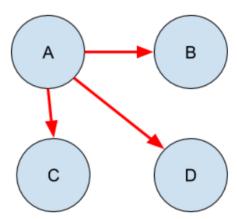
$$\mathbb{P}(+g|+a) = \frac{\mathbb{P}(+g)\mathbb{P}(+a|+g)}{\mathbb{P}(+g)\mathbb{P}(+a|+g)+\mathbb{P}(-g)\mathbb{P}(+a|-g)} = \frac{(0.1)(1.0)}{(0.1)(1.0)+(0.9)(0.1)} = \frac{0.1}{0.1+0.09} = 0.5263$$

(f) [2 pts] What is the probability that a patient has the disease carrying gene variation G given that they have disease B?

 $\mathbb{P}(+g|+b) = \mathbb{P}(+g) = 0.1$ The first equality holds true as we have $G \perp \!\!\! \perp B$, which can be inferred from the graph of the Bayes' net.

iv. (3 pts) You are given a Bayes Net with the four nodes below. The "number of rows" in a Bayes Net is the total number of rows in all CPTs (including the two-row tables for variables with no incoming edges). Assume all variables are binary.

Draw 3 edges such that the Bayes Net is valid, and the number of rows in the Bayes Net is smaller than the number of rows in the full joint table for all four variables.

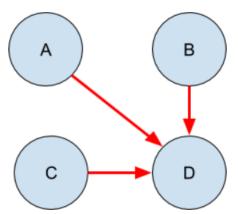

Solution: (The above is an example solution: any solution where no variable has multiple parents would work.) **Explanation:** The number of rows in the full joint table is 2⁴=16. We are thus looking for a Bayes net with fewer than 16 total rows.

We note that if each edge points to a different variable, then the number of total rows is 14 (2 for the sole unconditioned variable, and 4 for each of the other CPTs).

To see that this is the necessary condition (when n = 4), we prove that any solution with a variable with two parents must have at least 16 rows. Specifically, a variable with three parents will have 16 rows, which is too many. If there is a variable with two parents, it will have 8 rows, but there will be another variable with one parent and thus 4 rows; combined with the two variables with no parents and thus 2 rows each, we have a total of 16 rows.

Draw 3 edges such that the Bayes Net is valid, and the number of rows in the Bayes Net is larger than the full joint table.

Solution: (The above is an example solution: any solution where all three edges are pointing to the same variable would work.)

Explanation: The solution for this part continues from the same reasoning as the prior: the only way to get the total number of rows to be more than 16 is if a variable has three parents.

Common Mistakes (for both parts):

- Drawing something that isn't a Bayes net. This includes having undirected edges as well as having cycles
 in the graph (self-loops included).
- Using more or less than three edges.

Clustering

سوال اول

با استفاده از الگوریتم k-means نقاط زیر را در سه cluster قرار دهید و به سوالات پاسخ دهید (فرض کنید مرکز اولیه ی cluster ها به ترتیب نقاط A1 و A7 هستند. الگوریتم را فقط یک epoch اجرا کنید):

الف) بعد از یک epoch برای هر نقطه cluster آن را مشخص کنید.

ب) مرکز های جدید را محاسبه کنید.

ج) نقاط را رسم کنید و در شکل cluster های آن ها را مشخص کنید.

د) چند iteration دیگر نیاز است تا الگوریتم همگرا شود؟ (دیگر cluster های نقاط تغییر نکند) برای هر iteration صرفا نقاط و cluster های آن ها را رسم کنید.